

Μετά την Αμφίπολη το Δεσποτικό;

[Πολιτισμός](#) / [Αρχαιολογία](#) / [Πολιτισμός](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

Η Αμφίπολη, αρχαία πόλη στην ανατολική Μακεδονία ιδρύθηκε από τους Αθηναίους το 437 π.Χ. Πρόκειται για μία περιοχή, όπου η αρχαιολογική έρευνα έχει αποκαλύψει ερείπια της ανθρώπινης εγκατάστασης που χρονολογούνται γύρω στο 3000 π.Χ. Πολύ σημαντικά ευρήματα όπως αγγεία, κοσμήματα, αγάλματα, επιτύμβιες στήλες, αλλά και τμήματα οικιών της ελληνοιστικής και της ρωμαϊκής εποχής κ.ά. έχουν βρεθεί στην Αμφίπολη και εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης. Τον φετινό Αύγουστο, ανακαλύφθηκε από τους Αρχαιολόγους της ΚΗ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων ταφικός περίβολος μήκους 497 μέτρων ο οποίος χρονολογείται γύρω στο 325 με 300 π.Χ. Η είδηση αυτή, προκάλεσε πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο ενδιαφέρον καθώς οι Αρχαιολόγοι πιστεύουν ότι βρίσκονται μπροστά σε μία πολύ σημαντική ανακάλυψη. Οι ανασκαφές βρίσκονται σε εξέλιξη, ενώ οι θεωρίες που έχουν ακουστεί για τον «ιδιοκτήτη» του τύμβου, είναι πολλές. «Ως ένα εξαιρετικά σημαντικό εύρημα», χαρακτήρισε την ανακάλυψη ο Πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς, ο οποίος επισκέφθηκε την περιοχή, ενώ εξαιρετικά λιτό είναι το μοναδικό δελτίο τύπου που έχει εκδώσει μέχρι τώρα το Υπουργείο Πολιτισμού για το θέμα, με ημερομηνία 18-8-2014: «Η ανασκαφή στον τύμβο Καστά στην Αμφίπολη εξελίσσεται σύμφωνα με την επιστημονική δεοντολογία. Ήδη σήμερα ξεκίνησαν οι προεργασίες για την

ασφαλή μετατόπιση των λίθων του προστατευτικού τοίχου. Δημοσιεύματα περί μετακινήσεως των δύο μαρμάρινων σφιγγών δεν ευσταθούν. Το Υπουργείο Πολιτισμού από σήμερα θα ενημερώνει τακτικά την κοινή γνώμη για την πορεία της ανασκαφής». Είναι προφανές ότι η πολιτική ηγεσία και οι αρχαιολόγοι αντιμετωπίζουν με τη δέουσα σοβαρότητα το θέμα, περιμένοντας την εξέλιξη της επιστημονικής έρευνας, πριν προβούν σε ανακοινώσεις.

Από τα ευρήματα στο κτίριο Δ, φωτο 1

Ιδιαίτερα σημαντικά και διαφωτιστικά για την τοπογραφία, την έκταση και τη χωροταξική οργάνωση του ιερού του Απόλλωνα στη θέση Μάντρα, στο ακατοίκητο νησί Δεσποτικό, στα δυτικά της Αντιπάρου, ήταν τα αποτελέσματα της φετινής ανασκαφικής περιόδου που πραγματοποιήθηκε χάρη στις ευγενικές χορηγίες των Ιδρυμάτων Α&Π Κανελλοπούλου, Ι. Λάτση, Α.Γ.Λεβέντη, του Αθ. Μαρτίνου και του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου.

Η συστηματική έρευνα των τελευταίων δεκαεπτά ετών από τον αρχαιολόγο Γ. Κουράγιο, έχει φέρει στο φως ένα εκτεταμένο και πλούσιο αρχαϊκό ιερό, πιθανότατα ιδρυμένο από τους Παρίους. Το κέντρο της λατρείας ήταν ένα προστατευμένο με περίβολο τέμενος, στο οποίο δέσποζε ο μαρμάρινος πρόστυλος ναός, με κιονοστοιχία 7 κιόνων ύψους περίπου 7μ. και δίπλα σε αυτόν το τελετουργικό εστιατόριο και ο βωμός.

Από τα ευρήματα στο κτίριο Δ, φωτο 2

Οι φετινές έρευνες έφεραν στο φως, σε πολύ μικρή απόσταση την είσοδο του τεμένους, ένα νέο μεγάλο κτίριο, το οποίο προστίθεται στα άλλα 12 κτίρια που έχουν αποκαλυφθεί από τις παλαιότερες έρευνες και στα 5 που έχουν εντοπιστεί στο νησάκι Τσιμνητήρι, το οποίο κατά τη αρχαϊκή περίοδο ήταν ενωμένο με το Δεσποτικό. Η ανασκαφή του κτιρίου δεν ολοκληρώθηκε, αλλά έγινε σαφής η πολύπλοκη κάτοψη του με τουλάχιστον πέντε δωμάτια. Με βάση τα ευρήματα χρονολογείται στην κλασική περίοδο. Ο εντοπισμός του κτιρίου, αφενός μαρτυρά τη συνεχή λειτουργία του ιερού και στους κλασικούς χρόνους και αφετέρου τη μεγάλη έκτασή του και τη πολύπλοκη χωροταξική οργάνωσή του, η οποία αντανακλά τη μεγάλη εμβέλεια φήμη του και την υψηλή επισκεψιμότητά του, τόσο στους αρχαϊκούς όσο και τους κλασικούς χρόνους.

Οι έρευνες στο αρχαϊκό κτίριο Δ, ένα από τα σημαντικότερα κτίρια του ιερού με λατρευτική χρήση κατασκευασμένο εξ' ολοκλήρου από μάρμαρο, με μαρμάρινη κιονοστοιχία 4 κίωνων στην πρόσοψη, έφεραν στο φως κάτω από το κτίριο πρωιμότερο κτίσμα, αψιφωτής κάτοψης, καθώς και μεγάλη ποσότητα κεραμεικής γεωμετρικών χρόνων (9^{ος}-8^{ος} αι. π.Χ.) μαζί με μεγάλες ποσότητες καμμένων και άκαυτων οστών ζώων, όπως αλόγων, χοίρων, αιγοπροβάτων και πουλερικών. Τα

παραπάνω ευρήματα είναι ιδιαίτερης σπουδαιότητας, γιατί αποτελούν πλέον με σιγουριά τις πρωιμότερες ενδείξεις λατρευτικών πρακτικών, στο χώρο του ιερού του Απόλλωνα ήδη από τον 9^ο αι. π.Χ., στον ίδιο χώρο όπου τον 6^ο αι. π.Χ. κτίστηκε ο μνημειακού χαρακτήρα ναός. Δυτικά του κτιρίου Δ, συνεχίστηκε η ανασκαφή της εκτεταμένης απόθεσης αντικειμένων, που είχε διερευνηθεί το 2013, η οποία δημιουργήθηκε μετά την ανακαίνιση του κτιρίου. Η φετινή ανασκαφική έρευνα έφερε στο φως πληθώρα ευρημάτων, όπως αρχαϊκούς κεράμους οροφής, πήλινα ακροκέραμα από την οροφή του κτιρίου, ζωόμορφα ειδώλια, αγγεία σε σχήμα ταυροκεφαλής, λεοντοκεφαλής, σειρήνας, διακοσμημένα αγγεία παριανών εργαστηρίων, χάλκινα αντικείμενα και κοσμήματα, ενεπίγραφα αγγεία αφιερωμένα στον Απόλλωνα.

Κάτω άκρο αρχαϊκού κούρου

Στα πολυάριθμα ευρήματα της φετινής περιόδου, συγκαταλέγονται και δυο τμήματα ποδιών με την πλίνθο αρχαϊκών κούρων, που προστίθενται στα 65 τμήματα γλυπτών που έχουν βρεθεί έως τώρα, καθώς και δάκτυλο υπερφυσικού αγάλματος που πιθανότατα ανήκει στο λατρευτικό άγαλμα του ναού (480- 490 π.Χ.).

Κατερίνα Χουζούρη

<http://bit.ly/1p0znDX>